

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623203522
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7623203522.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár, v právnej veci mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matky C. D., nar. XX.X.XXXX, bytom E., F. XXX/X a otca C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom E., F. XXX, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu pod spis. zn. 15P/29/2014 - 23 zo dňa 25.6.2014 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. sumou vo výške 200,- Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky vždy do 20.teho dňa v mesiaci vopred od 29.6.2023 do budúcnosti.

II. Dlhé výživné za obdobie od 29.6.2023 do 31.10.2023 vo výške 528,67 Eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietam.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala dňa 29.6.2023 na tunajšom súde návrh na zvýšenie výživného zo strany otca na sumu 200 eur mesačne od 1.5.2023. Návrh odôvodnila tým, že na mal. A. bolo určené výživné naposledy v roku 2014 vo výške 70 eur mesačne. Od posledného určenia výživného uplynula dlhá doba, pomery sa zmenili a náklady sa značne zvýšili. Náklady na zabezpečenie oblečenia pre maloletého matka vyčíslila na sumu 61,99 eur mesačne, náklady na školu vo výške 16,17 eur mesačne, náklady na bývanie pre dve osoby vo výške 724,61 eur mesačne (ako nájom, inkaso, internet, paušál, sporenie pre syna 2x, drogéria, strava, cestovné, lieky). Matka výdaje na dieťa mesačne vyčíslila na sumu 403,70 eur. Matka v priebehu konania doručila súdu rodný list maloletého A., vyčíslenie dlžného výživného, pokladničné bloky, sumár výdavkov na maloleté dieťa, potvrdenie o trvaní pracovného pomeru, kópiu dodatku k pracovnej zmluve, dohodu o zmene pracovnej zmluvy, potvrdenie o výške jej príjmu, výpis z bankového účtu v počte 6 strán, daňový doklad, faktúra o kúpe bicykla, obuvi, objednávka oblečenia v počte strán 4.

2. Z písomnej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves ako ustanoveného kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v rodine súd zistil, že mal. A. pochádza zo vzťahu matky, C. D. a otca C. B.. Matka s mal. synom býva v 3-izbovom byte v E., pričom celková kultúra bývania ako aj hygiena domácnosti sú na dobrej úrovni. Od septembra nastúpi maloletý do 5. ročníka Základnej školy v E., čím sa matke podstatne zvýšia výdavky. Počas školského roka mal. A. navštevuje ZUŠ – výtvarný odbor, kde matka uhrádza poplatok za školné ročne vo výške 50 Eur. V škole je potrebné uhradiť poplatok za ZRPŠ vo výške 10 Eur. Matka synovi uhrádza poistné mesačne 23 Eur. Mal. A. je zdravý.

Matka synovi zakúpila bicykel v hodnote 300 Eur. Maloletý neustále rastie, potrebuje oblečenie, obuv, ako aj hygienické potreby. Matka je zamestnaná v G. F. v B. a jej príjem je vo výške 800 Eur. Okrem toho je matke vyplácaný prídavok na syna vo výške 60 Eur mesačne. Z tohto príjmu pravidelne prispieva rodičom na chod domácnosti sumou 200 Eur a zakupuje stravu. Otec maloletého pracuje v Nemecku, určené výživné uhrádza nepravidelne. Matka eviduje dlh na výživnom vo výške cca 3000 Eur. Otec s mal. synom ani s matkou nie je v žiadnom kontakte. Nad rámec výživného otec ničím neprispieva, o mal. syna sa nezaujíma.

3. Súd vo veci vytyčil termín pojednávania, na ktorom vykonal dokazovanie, oboznámil sa s predloženými listinnými dôkazmi, pripojeným spisom, vykonal výsluch matky a rozhodol vo veci samej.

4. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. 15P/29/2014-23 zo dňa 25.6.2014 právoplatným dňa 3.7.2014 schválil rodičovskú dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal vyživovacou povinnosťou vo výške 70 eur mesačne a styk otca s dieťaťom neupravil.

5. Súd vo veci nariadil pojednanie, na ktoré predvolal matku, otca maloletého a kolízneho opatrovníka. V priebehu konania sa aj napriek vykonaným procesným úkonom nepodarilo zistiť aktuálny pobyt otca. Súd z uvedeného dôvodu pojednával v jeho neprítomnosti a všetky písomnosti vrátane návrhu vo veci samej mu boli doručované podľa ustanovenia § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

6. Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu, pričom uviedla, že v roku 2023 na výživné otec prispel iba v mesiaci máj sumou 500 eur, v júli 150 eur a naposledy v auguste 450 eur. Otec sa naposledy videl so synom minulý rok v auguste. Matka býva u rodičov, ktorým platí nájom 200 eur, jej mesačný príjem je 854 eur v čistom, poberá aj daňový bonus vo výške 140 eur. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že od poslednej úpravy v roku 2014 došlo na strane mal. dieťaťa k podstatne výrazným zmenám a k zvýšeniu nákladov, preto je tento návrh v záujme mal. dieťaťa.

7. Súd na zistený skutkový stav aplikoval tieto ustanovenia právnych predpisov a vec takto právne posúdil:

8. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

9. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

10. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

16. Z listinných dôkazov vyplynulo, že navrhovateľka a C. B. sú rodičmi mal. A.. Otec uhrádza výživné nepravidelne, má trvalý pobyt na adrese v E., na ktorej sa nezdržiava, údajne pracuje v Nemecku, príjem otca sa v priebehu konania nepodarilo zistiť. Lustráciou v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že otec bol v období od 07/21 do 05/23 pravidelne zamestnaný na dohodu s vymeriavacím základom od 19,60 do 185,00 eur. Matka maloletého je riadne zamestnaná, býva u svojich rodičov. Maloletý C. je v súčasnosti žiakom 5. ročníka Základnej školy a je v osobnej starostlivosti matky.

17. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky je potrebné vyhovieť, pričom na strane maloletého nepochybne došlo k zmene pomerov už len samotným plynutím času od poslednej úpravy výšky výživného v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Posledné rozhodnutie o určení výživného je z roku 2014 (sp. zn. 15P/29/2014) kedy mal maloletý 2 roky a bol v celodennej starostlivosti matky, naproti tomu v súčasnosti maloletý dovŕšil 11 rokov a od septembra 2023 nastúpil do 5. ročníka Základnej školy. Vzhľadom na tento časový úsek, vek maloletého a jeho nástup do vzdelávacieho systému súd konštatuje, že u maloletého nastala zmena pomerov, ktorá nie je len dočasná, pričom náklady spojené s uhrádzaním základných potrieb sa zvýšili a do budúca sa objektívne zvyšovať aj budú. Súd vzal do úvahy i infláciu a súčasnú situáciu, kedy sa rapídne zvyšujú ceny potravín, oblečenia, hygienických potrieb, preto je suma výživného vo výške 70 eur nepostačujúca. Náklady na maloletého tak podľa zistenia súdu objektívne vzrástli a to jednak pokiaľ ide o výdavky na stravu, školu, jednak aj pokiaľ ide o náklady na jeho bežné oblečenie, obuv, kultúru, či krúžky.

18. U otca súd vychádzal z potenciality jeho príjmov, nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť jeho skutočné príjmy, pričom priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky v 2. štvrtroku 2023 dosiahla 1 419 eur. Súd preto pri rozhodovaní o novoustanovenej výške výživného vychádzal z výšky príjmov, ktoré by otec (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce.

19. Berúc do úvahy v konaní zistené a odôvodnené potreby maloletého a skutočnosť, že maloletý je v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, a teda táto osobná starostlivosť, ktorej sa maloletému takto nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, pričom v konaní nebol preukázaný mesačný príjem otca, súd ustálil potenciálny príjem otca vo výške 1 073,32 eur v čistom (hrubá mzda 1419 eur), a tak určil výšku výživného na mal. Lukáša na sumu 200 eur mesačne. Vzhľadom k uvedenému má súd za to, že súdom zvýšené výživné je primerané odôvodneným potrebám maloletého, spravodlivé a zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Súd mal za to, že otec je v produktívnom veku a je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať vyššie uvedený čistý príjem. Povinnosťou otca ako rodiča je starať sa o výživu svojho dieťaťa a vynaložiť všetko úsilie, aby dosahoval príjem, z ktorého jeho výživu zabezpečí.

20. Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o určení výživného za obdobie od podania návrhu t.j. 29.6.2023 do budúca, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom do 31.10.2023 vrátane v celkovej výške 528,67 eur [vypočítané ako násobok rozdielu novourčenej výšky a pôvodne určenej výšky výživného za štyri mesiace – júl až október, $200 - 70 = 130 \times 4 = 520$ eur + 8,67 eur (ako suma výživného za dni 29.6.2023 a 30.6.2023 – $130/30 \times 2$)]. Na úhradu dlžného výživného súd otca zaviazal spôsobom uvedeným v druhom výroku rozsudku.

21. Nakoľko súd nerozhodol o priznaní výživného v zmysle návrhu, teda od 1.5.2023, rozhodol tretím výrokom tohto rozsudku tak, že v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania, ale i spätne, len ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V konaní nebola preukázaná taká životná situácia či finančná tieseň navrhovateľky, ktorá by odôvodňovala takýto postup.

22. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

23. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. O nároku na náhradu trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.